

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v základných umeleckých školách v SR v školskom roku 2008/2009

Následné inšpekcie sa vykonali v **24** základných umeleckých školách (ZUŠ), z toho boli **3** súkromné. Stav a úroveň odstránenia zistených nedostatkov sa kontroloval v 22 školách po komplexnej inšpekcii, v 2 po tematickej a v 1 škole po následnej inšpekcii.

V kontrolovaných subjektoch sa celkovo uplatnilo **207** opatrení na odstránenie zistených nedostatkov, z toho bolo **101** odporúčaní (48,8%), **4** upozornenia (1,9 %), **78** prijatých opatrení riaditeľmi kontrolovaných subjektov (37,7 %) a **24** opatrení uložených školskou inšpekciou (11,6 %). Prehľad akceptácie/splnenia uplatnených opatrení riaditeľmi škôl je uvedený v tabuľke č. 1. Z celkového počtu uplatnených opatrení bolo akceptovaných a splnených **188**, čo predstavuje 90,8 %, neakceptovaných a nesplnených opatrení bolo **19**, čo je 9,1 %. Riaditelia kontrolovaných ZUŠ zväčša prejavili snahu odstrániť zistené nedostatky a zlepšiť kvalitu výchovy a vzdelávania v školách.

Tabuľka 1

Prehľad uplatnených opatrení								
spolu	207							
z toho	odporúčania		upozornenia		opatrenia prijaté kontrolovaným subjektom		opatrenia uložené ŠŠI	
počet	101		4		78		24	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%
	89	88,1	3	75,0	74	94,9	22	91,7

Zistené nedostatky boli prevažne v/vo

- plnení učebných osnov
- dodržiavanie učebných plánov
- vedení pedagogickej dokumentácie
- rozhodovacej činnosti riaditeľov škôl
- riadiacej a kontrolnej činnosti riaditeľov škôl
- práci metodických orgánov
- dodržiavanie metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov
- dodržiavanie psychohygienických požiadaviek pri tvorbe rozvrhu hodín
- materiálnom zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu
- plnení podmienok odbornej a pedagogickej spôsobilosti vedúcich pedagogických zamestnancov

Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) uložila **101 odporúčaní**, z ktorých **89** (88,1 %) bolo riaditeľmi škôl akceptovaných, neakceptovaných bolo **12** (11,9 %). Odporúčania sa najčastejšie týkali neefektívnej kontrolnej činnosti, nevedenia záznamov zo zasadnutí pedagogických rád a zasadnutí poradných orgánov, administratívnych nedostatkov v pedagogickej dokumentácii a nedostatočného oboznámenia žiakov so školským poriadkom. Ďalšie odporúčania smerovali k zvyšovaniu orientácie vedení škôl a pedagogických zamestnancov v právnych predpisoch a úrovne práce metodických orgánov. V rámci personálnych záležitostí sa odporúčania týkali zabezpečenia odbornosti vyučovania najmä v tanečnom odbore, v oblasti materiálnej najmä zlepšovania priestorových podmienok vyučovania vo výtvarnom a literárno-dramatickom odbore. Akceptovaním odporúčaní sa v školách zlepšila po stránke kvalitatívnej i kvantitatívnej úroveň riadiacej a kontrolnej činnosti, na hodinách hudobnej náuky v HO sa začali využívať inovačné metódy a formy

práce. Zlepšila sa obsahová i formálna stránka záznamov zo zasadaní pedagogických zamestnancov, individuálnym štúdiom i kolektívne (na pracovných poradách) sa pedagogickí zamestnanci oboznamovali s všeobecne záväznými právnymi a internými predpismi, čím sa zlepšila ich orientácia v právnych predpisoch, vytvorili sa lepšie podmienky na rešpektovanie vnútroškolských pravidiel, práv a povinností žiakov. Skvalitnenie kontrolnej činnosti malo pozitívny vplyv nielen na zvýšenie efektivity výchovno-vzdelávacieho procesu, ale aj na objektívnejšie získavanie informácií o jeho realizácii. Neakceptovanie odporúčaní v Nitrianskom kraji, malo negatívny dopad na zabezpečenie bezpečnosti žiakov na vyučovaní v TO. Nevykonávanie priebežnej kontroly plnenia úloh v strategickom pláne sa prejavilo na málo funkčnej spätnej väzbe o úrovni splnenia úloh. Neakceptovanie odporúčaní v Prešovskom kraji, ktoré sa týkali najmä zefektívnenia vyučovacieho procesu vo vzťahu k jeho cieľom a obsahu, môže mať z dlhodobého hľadiska negatívny dopad na kvalitu vyučovacích výsledkov a vedomostnú úroveň žiakov. Neakceptovaním odporúčaní v Žilinskom kraji, týkajúcich sa evidencie počtu žiakov študujúcich vo viac ako jednom odbore, skvalitnenia webovej stránky školy, skvalitnenia materiálno-technického zabezpečenia pre vyučovanie v TO a kontrolnej činnosti v pobočkách školy, naďalej pretrváva nepriaznivý stav v uvedených oblastiach.

Zriaďovateľom škôl boli zaslané **4 upozornenia**, z ktorých sa splnili 3 (75 %). Upozornenia najčastejšie smerovali k odstráneniu nedostatkov v názve školy na zriaďovacej listine a na vonkajšom označení budovy, týkali sa vymenovania pedagogického zamestnanca do funkcie riaditeľa školy bez dôkladného posúdenia či spĺňa stanovené kvalifikačné predpoklady. Nesplnenie kvalifikačných predpokladov riaditeľa školy na výkon riadiacej funkcie v 1 prípade malo negatívny dopad na úroveň odborného riadenia konkrétnej ZUŠ.

Riaditelia kontrolovaných subjektov prijali **78 opatrení** na odstránenie zistených nedostatkov, ktoré až na 4 v stanovenom termíne splnili. Opatrenia prijaté riaditeľmi škôl boli vo vzťahu k zisteným nedostatkom adekvátne, účinné a zväčša podrobne rozpracované do ďalších úloh, ich plnenie vedenie škôl kontrolovalo. Prevládajúce opatrenia sa týkali dodržiavania učebných osnov a učebných plánov, vedenia dokumentácie na predpísaných tlačivách a spôsobu opráv v dokumentácii. Ďalšie opatrenia smerovali k uvádzaniu názvu školy v pedagogickej dokumentácii, uskutočňovania komisionálnych skúšok a vydávania protokolov podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov a oboznamovania žiakov a ich zákonných zástupcov s vnútorným poriadkom školy. Splnenie opatrení a odstránenie zistených nedostatkov prispelo k výraznému zefektívneniu riadenia v oblasti dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych a interných predpisov. Zabezpečilo sa dodržiavanie učebných osnov, dodržiavanie počtu žiakov v skupinových formách vyučovania i počtu hodín v hlavných predmetoch podľa učebných plánov. Zlepšila sa kvalita vedenia pedagogickej dokumentácie na predpísaných tlačivách, žiaci boli klasifikovaní v súlade s klasifikačnými stupňami a v predmetoch stanovených učebnými plánmi. Pedagogickí zamestnanci používajú v pedagogickej dokumentácii názov školy v súlade so zriaďovacími listinami, komisionálne skúšky a vydávanie protokolov sa uskutočňovalo v zmysle platných právnych predpisov, rodičia i žiaci boli na začiatku školského roka oboznámení s vnútorným poriadkom školy. Nesplnením opatrení v Žilinskom kraji, týkajúcich sa dodržiavania učebných plánov a učebných osnov, prerušenia štúdia žiakovi na žiadosť zákonného zástupcu, zaraďovania uchádzačov na štúdium pretrváva nepriaznivý stav v uvedených oblastiach.

Kontrolovaným subjektom uložila ŠŠI **24 opatrení**, z toho bolo 22 (91,7 %) splnených. Uložené opatrenia mali dopomôcť k odstráneniu nedostatkov v dodržiavaní učebných plánov a to v dodržiavaní počtu žiakov v skupinách, časovú dotáciu hodín, zaradenie povinných predmetov v hudobnom, výtvarnom a tanečnom odbore a podľa učebných osnov v realizovaní požiadaviek zážitkového učenia prostredníctvom interpretačných a percepčných činností v predmete hudobná náuka. Ďalšie opatrenia sa týkali odstránenia nedostatkov v rozhodovacej činnosti, konania komisionálnych skúšok, vedenia pedagogickej dokumentácie a nesplnenia

stanovených kritérií na výkon riadiacej funkcie, hodnotenia vedomostí a zručností žiakov v zmysle platných metodických pokynov. Splnením uložených opatrení boli v školách vytvorené podmienky na dodržiavanie učebných osnov, psychohygieny vyučovania, na skvalitnenie administratívnej úrovne pedagogickej dokumentácie. Dôvodom nesplnenia požiadaviek vyučovať povinné predmety v tanečnom odbore v Prešovskom kraji podľa učebných plánov je neodborná spôsobilosť niektorých vyučujúcich, ktorá negatívne vplyva na kvalitu vyučovania a vedomostnú úroveň žiakov. Jednostrannosť vyučovania ľudového alebo moderného tanca neposkytuje žiakom základnú tanečnú výchovu, čo je v rozpore s platnými právnymi predpismi. V hudobnom odbore v predmete hudobná náuka v jednom z kontrolovaných subjektov v Prešovskom kraji pretrvávajú nedostatky v realizovaní požiadaviek učebných osnov, čo má negatívny dopad nielen na vedomostnú úroveň žiakov ale aj na prehľbujúci sa nezáujem žiakov o tento predmet.

Záver

Odstránením nedostatkov zistených pri inšpekciách v kontrolovaných subjektoch sa pozitívne zmeny prejavili najmä v riadiacej práci, kde sa postupne uplatňujú nové poznatky o kontrole, formálny prístup väčšiny riaditeľov bol nahradený cielenou a hlavne systematickou kontrolou. Zmeny nastali aj v právnom vedomí učiteľov, čo sa prejavilo v kvalite vedenia pedagogickej dokumentácie a v hodnotení vedomostnej úrovne žiakov. K zvýšeniu kvality vyučovania prispieva aj postupné riešenie odbornej spôsobilosti učiteľov formou doplnkového štúdia. Takmer všetky odporúčania uplatnené ŠŠI boli riaditeľmi škôl akceptované, opatrenia prijaté kontrolovanými subjektmi na odstránenie zistených nedostatkov splnené, čo malo pozitívny dopad na úroveň riadiacej a kontrolnej činnosti škôl, na úroveň vedenia pedagogickej dokumentácie a orientácie pedagogických zamestnancov v platných právnych predpisoch. Zvýšila sa úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu a činnosť škôl sa zosúladiť so všeobecne záväznými právnymi a internými predpismi. Pretrvávajúce nedostatky sa týkajú kvality vyučovania v hudobnom odbore v predmete hudobná náuka, kde nie sú akceptované požiadavky učebných osnov, čo má negatívny dopad na nižšiu vedomostnú úroveň žiakov. Nedostatky naďalej pretrvávajú v Prešovskom kraji v kvalite vyučovania v tanečnom odbore, kde nie je akceptovaná požiadavka zaradenia povinných predmetov do vyučovacieho procesu, čo negatívne vplyva na kvalitu vyučovania a tanečné zručnosti žiakov a v priestorovom zabezpečení skupinového vyučovania LDO, ktoré sú v štádiu riešenia zriaďovateľmi škôl. Vzhľadom na pretrvávajúce a zistené nedostatky súkromnej ZUŠ v Žilinskom kraji, týkajúce sa dodržiavania všeobecne záväzných a právnych predpisov v prípade ich neodstránenia v stanovených termínoch ŠŠI upozorňuje na možnosť predloženia návrhu hlavnej školskej inšpektorky na odvolanie riaditeľky školy zriaďovateľom.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom základných umeleckých škôl

- zvyšovať odbornosť vyučovania
- delegovať kompetencie a špecifikovať úlohy metodickým orgánom školy
- podporovať uplatňovanie inovačných a progresívnych metód a foriem vo výchovno-vzdelávacom procese
- zlepšovať orientáciu učiteľov vo všeobecne záväzných právnych a interných predpisoch

Zriaďovateľom škôl

- názvy škôl zosúladiť s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi
- vytvárať školám materiálne podmienky potrebné k využívaniu IKT vo výchovno-vzdelávacom procese